

Előfizetési feltételek:
Vidékre postán vagy helyben hához
Egész évre 16 frt. Fél évre 8 frt.
Negyed évre 4 frt.
Egyen számú 6 krajczár.
Hirdetmények díja:
az első sor egy soros hirdetésnél 12.
két sorosnál 10. három sorosnál 8 kr.
A nyilvántartás 50 kr.
Bélyegdíj külön 30 kr.
Hirdetmények elfogadtatnak a ki-
adóhivatalon kívül egyedül **Hannsen-**
stein és Vogler hirdetői irodájánál
hivatalosan Budapest: Dorottya-utca
. sz. I. em. Bécs: Wallfischgasse 10. sz.
Prága: Graben 27.

KÖZÉPPÁRT

Politikai napilap.

Szerkesztői iroda:

Belváros, Kalap-u. 15. sz. I. em.
A lap szerkesztéséhez illető minden köz-
lemény a szerkesztéshez intézendő. —
Bérmentetlen levelek csak ismert e-
szektől fogadhatók el. — Kéziratok nem
adatok vissza.

Kiadóhivatal:

Belváros, Lipót-u. 2. sz. földszint (Ker-
tész József könyvnyomdai irodája)
hova a lap anyagi részét illető közle-
mények (előfizetési pénzek, hirdetmények
kiadás körüli panaszok) intézendők.

Budapest, június 26.

A képviselőház a kormány intentiója sze-
rint, még jelen ülészakában, a napirenden levő
összeférhetlenségi törvényjavaslaton kívül ki-
vánja a választási novellát tárgyalni, és pedig,
mint jobboldali lapok egy-két nappal ezelőtt
hirdették, a legközelebbi hétfőtől kezdve.

A kormány akarta így és a képviselőház,
melyről föltehetjük, hogy a reformkérdések meg-
oldását a maga részéről inkább előmozdítani,
mintsem megakadályozni igyekszik, ellenvetést
nem tett. És mégis mindennek dacára, ugylát-
szik, a táplált intentió megvalósulása kérdé-
ses lett.

Sajátságos bajjal járnak ezek a választási
törvények!

Tóth Vilmost agyonbeszélték, Szapáry gróf
javaslata bizonytalan sorsnak néz elébe. Pedig
nem tehetünk e részben semmiféle szemrehá-
nyást a kormánynak és in specie a belügymin-
iszter urnak.

A kormány határozottan kinyilatkoztatta,
hogy a választási törvényt még ez ülészakban
okvetlenül megalkottatni akarja és néhány nap-
pal ezelőtt, midőn a polgári házasságról szóló
törvényjavaslat volt napirendre kitzítve, ezt a
fontos ügyet saját veszélyére a napirendről le-
vétetni kívánta, csak hogy a választási tör-
vény megalkotására elég ideje maradjon a
háznak.

Maga pedig a belügyminiszter a választási
reform érdekében következőket tette: javaslatát
elég jókor terjeszté be, az 1847—48-diki V. t.
cz.-hez ragaszkodók iránti tekintetből és hogy a
tárgyalások sok időt ne igényeljenek, csakis no-
vellaris törvényt készített. Az elődnek esete elő-
vigyázatra, ovatosságra serkenté belügyminiszte-
rünket. De mindezek dacára érzi Szapáry gróf,
hogy céljától még távol van, mert törekvései-
ben csalódott. Ő csak novellaris törvényt akart
létrehozni, de a ház osztályainak retortáiban oly
sok új elemmel saturálták művét, hogy szerves
törvényi minőségéhez csak egy hiányzik, t. i.
eredetileg a javasolt és az osztályokban indit-
ványba hozott szakaszoknak rendszeres összefog-
lalása. A belügyminiszter azt hitte, hogy novel-
lája nem fog sok időt igénybe venni, és ime az
összebonyolított, mindenféle saturált törvény-
javaslat oly tekintélyes terjedelmű lett, hogy tár-
gyalása hetekig elhuzodhatik, kivált ha a szólsai
viszketeg, mely az összeférhetlenségi törvényja-
vaslat tárgyalásain oly föltűnőleg mutatkozott,
tovább harapozik.

Pedig a jelen ülészak nem terjeszthető ki
július közepén tul, mivel ugy a roppant hőség,
mint a képviselők dolgai gazdaságuk körül, a
vágy pihenés után stb. az ülészak bezárását sür-
getve követelik.

Ily viszonyok között többen abbéli nézete-
ket fejezték ki, hogy a választási törvényjavaslat
tárgyalása halasztassék el az őszi ülészakra,
azon szigorú föltétel alatt, hogy e törvényjavas-
lat kezdése a jövő sessor első tárgyat.

Mi részünkről ezen ép kifejezett nézethez
nem csatlakozunk és, jóllehet a törvényjavaslat
mostani tárgyalásával járó nehézségeket figyel-
men kívül nem hagyjuk, annak elnapoltatását
nem szivesen látjuk. A Deák-párt, mely mai ér-
tekezleten e kérdést tárgyalni fogja, bizonyára
a törvényjavaslatnak napirenden hagyása mellett
fog nyilatkozni. Ellenkező törekvés csakis onnan
fog nyilvánulni, hol Szapáry gr. törvényjavas-
latát a választási reform megváltása céljából
minden áron megbuktatni szeretnék.

— A választási törvényjavaslat tárgyalásáról a
„Pesti Napló“ írja:

A választási törvényjavaslat napirendre kitzítése
föltűnő körülmény (pénteki) értekezletén fog dön-
teni s melegen kívánjuk, hogy a párt többségére meggyő-

zőleg hassanak azon indokok, melyek folytán e javaslat
most nem tárgyalatik, egyáltalában nem lehet arra re-
mény, hogy a mostani országgyűlés alatt a választási re-
formot célzó munkákat törvény-erőre emeltessek. Ezen
érv magában is oly nyomás, hogy sok mindenféle, s a ja-
vaslat elhalasztása mellett hangoztatni szokott mellékte-
kintetnek ez elől a háttérbe kell vonulnia. A javaslat
hosszasan és minden részletét a legmondosabban meglá-
toló alapossgal tárgyalatott a párt értekezletében s az
osztályülésekben, és mi nem látunk semmi akadályt, mely
a javaslatnak a ház általi mostani tárgyalatását gátolná.
Az ülések tartamát meg nem lehet hosszabbítani s ha a
javaslatot a nálunk szokásos bőbeszédűséggel tárgyalják
is, 10—12 nap alatt, meghosszabbított tartamu ülésekben
a ház azt letárgyalhatja s az országgyűlés a jövő hónap
közepé felé elnapoltathatik. A kormány, reméljük ra-
gaszkodni fog ahhoz, hogy e javaslat most tárgyalassék,
s nem kételkedünk abban, hogy a párt többsége hasonló
nézetben lesz.

— A székely értekezlet. Tegnap tartatott a szé-
kely értekezlet második ülése, melyről a „Hon“-ban a
következőket olvassuk:

A székely értekezlet elfogadta 4—8¹/₄ óráig hu-
zó-
dott, beható és részletes tárgyalás után az egylet alapsza-
bályait. A további teendőkre a következő határozati
javaslat fogadtatott el: Tekintve a székely művelődési és
közgazdasági egylet szervezésének hasznos és sürős
voltát, mondja ki az értekezlet: hogy a székely műve-
lődési és közgazdasági egylet alapszabályait tárgyal-
ván, a belügyminiszterhez megerősítés végett rögtön
földerjeszti;

hogy az egylet megalakulásáig a fővárosban egy
huszonöttagu szervező bizottságot állít föl, melyet a szer-
vezés és megalakulás vezetésére, az alapszabályok és az
indokolásul szolgáló bizottsági jelentés kinyomatá-
sára, a megalakulásig teendő költségeknek aláírás utján
földözésére és az alapszabályok megerősítése után
tartandó első közgyűlés összehívására, a székely tör-
vényhatóságok területén való szervezés és megalaku-
lás vezetésével megbízott több biztos kiküldetésére föl-
hatalmazta.

A tagok tíz új tagnak a tizenötös bizottsághoz
csatlásával megválasztatták. — Mikes János gróf, Kál-
nok Pál gróf, Nemes Nándor gróf, Bakcsi Ferencz, Ja-
kab Elek, Getz János stb. lőnek megválasztva.

— Hazai közkutatás 1872-ben. A legközelebbi na-
pok egyikén fog az országgyűlés elé terjesztetni a vallás-
és közoktatásügyi miniszternek jelentése a hazai köz-
oktatás 1872-ik évi állapotáról. Ez előterjesztés is,
mint a miniszterium hason jelentése az előző évről, négy
főszakaszra oszlik, melyek közül az 1-ső magában fog-
lalja a népiskolák és tanítóképezdek, a 2-dik a közép-
tanodák, a 3-dik a felső tanintézetek ügyeit adja elő, a
negyedikben pedig a közművelődésre vezelő intézetek
mibenléte tárgyalatik. A jelentés tartalmának általános
képét a következők több vonások adják:

A népoktatás legfőbb tárgyaként szereplő népis-
kolai tanköteles gyermekek száma 1872-ben 2.144.768
volt; ezek közül iskolába járt 1.379.671 s így az isko-
lába járók a tankötelesek 64% százalékát tették. (Ez
arány 1871-ben csak 56% volt s így egy év alatt az is-
kolába járó tankötelesek száma mintegy nyolcz százalék-
kal emelkedett.) Népiskola volt 1872-ben 15.246 (1871-
ben csak 12.250 volt s így a népiskolák száma is 696-tal
szaporodott.) A népoktatásra fordított állami kiadás
1.211.752, a községek s felekezetek ugyane czélú ki-
adása 4.889.685 frt volt, s így a népoktatásra hazánkban
1872-ben 6.161.437 frt adatott ki. Ugyanez évben léte-
zett az elemi iskolai tanítók képzésére 20 állami a 49
felekezeti tanító- s tanítónő képezde, melyekben összesen
2097 növendék neveltetett. — A közép-tanodák ügye kö-
vetkezőleg állott: Gynnasium volt 159 (gynnasium 8,
algynnasium 70), melyekben tanult 21.707 növendék,
tanított 1666 tanár. Reáltanoda volt 32 (főreáltanoda 14,
alreált), melyekben 672 növendék tanult, 105 tanár tan-
ított. — A felső tanintézetek közül: hittani intézet volt
41, — 1531 hallgatóval és 88 tanárral; a budapesti és a
kolozsvári egyetemen együtt 2678 hallgató jelent meg s
160 tanár volt; a műegyetem tanulóinak száma 51-re
ment, 44 tanárral. — Közművelődési intézeteink közül a
muzeum minden irányban újból gyarapodott, s gyűjtem-
ényei folyvást rendeztettek; a képművészetek ágá-
ban kiválólag a festészet és az országos minta-rajz-tanoda
ügye tett föltűnő haladást, s a rendelkezés alatt álló
anyagi erők mértékéhez képest műemlékeink föntartására
is kiváló gond fordított.

— A cseh lapok szörnyen erőlködnek, hogy kon-
kolyt hintsenek a magyarok — és az udvar közé. Tud-
juk miért. Így a „Posel z Prahy“ egy új felhőt lát a ma-

gyarok láthatárán fölvonulni azon tudósítás folytán, mely
a Szt.-Pétervárból Bécsbe jöendő orosz czári küldöttség
jelentőségére nézve napvilágra került, hogy t. i. ezen
küldöttség czélja az osztrák császár ő felségét, az orosz
Szt. György-rend lovagjává történt fölavatásának 25 éves
emléknapi alkalmából üdvözölni azon vitézségért, mel-
lyet, mint a debreczeni 1849 ki országgyűlés által trón-
vesztettnek nyilvánított habsburgi dynastia tagja a szövetsé-
ges osztrák-orosz hadsereg élén Győr bevétele által
tanusított. A „P. z Prahy“ e tudósítás, illetőleg értelme-
zés és Kuhn báró esete közt bizonyos összekötte-
tést lát.

— A vasuti bizottság tegnap d. u. 5 órakor tartott
ülésében tárgyalta a Romániával a vasuti kapcsolat iránt
kötendő szerződésről szóló tvjavaslatot és azt elfogadta.
A jegyzőkönyvben egyébiránt kimondatni kívánja, hogy
mindkét vonalnak egy időben való megnyitása határozot-
tan biztosított. Ez benne foglaltatik ugyan a tvjavas-
latban, de a bizottság nézete szerint annak határozottabb
kifejezés adandó.

— Prandau báró, a horvát tartományi ülés s a mér-
sékelt horvát nemzeti párt egyik legkiválóbb tagja, hosz-
szabbidő óta foglalkozik azon eszmével, hogy képviselői ál-
lásától visszavonuljon. Választói e szándokában meggátlan-
dók, 560 aláírással bizalmi nyilatkozatot intéztek kép-
viselőjükhez, melyben biztosítván törhetlen bizalmukról
s meglegedésüket nyilvánítván eddigi működése és ma-
garatása fölött, a további maradásra és képviselői ma-
datumának megtartására kérik őt, annnyival is inkább,
mivel a küszöbön lévő országgyűlési tárgyalásoknak szük-
sége leend az ő sikeres működésére. („M. P.“)

— Az „Albina“ még ki sem heverte Vácot, már
ismét erősen szítja a nemzetiségi szenvedélyeket s fújja a
nemzeti gyűlölködés és néplázítás forradalmi kúrtjét.
Daczára súlyos viszonyainknak, s ép azért, hogy politikai
nyomorunkat ne súlyosbitsuk, határozottan azt követeli
az államérdek, hogy a nemzetiségi sajtó vakmerő üzel-
meinek, hiányos törvényekkel bár, lehetőleg utját álljuk
s ne engedjük, hogy a nemzetiségi lapok ily dolgokat ír-
janak, mint az „Albina“ midőn így szól:

„Oda jutottunk: hogy a magyarok halálos vergő-
désükben nemsokára torkunkba kapaszzkodnak, hogy
megfójtassanak! Mert mit jelentenek egyebet az ellenünk
éltelbepített intézmények? Ily körülmények közt min-
denki természetesnek fogja találni, hogy alármiroozzuk a
világot (sic!) s szövöttezünk ügyfeleinkkel az együttes
védelem céljából! de ha ez sem használ, s a magyar
uralmat egy külérőszak még néhány évig nyakunkon
tartja s ez tovább folytatja barbár politikáját, ugyelet,
nagyobb dühvel, mint eddig? Akkor — mitől isten
mentse a hazát és nemzeteket — az „Albina“ b-vegezte
szerepét — megszüntek nála az őszinteség s más tekin-
tetek! Akkor a nép, melyet a magyar urak vakmerő
erőszakossága a zavar és fejtlenlenség helyzetébe taszít,
melynek akkor minden szabad, ki tudhatná kiszámítani,
hogy mely ultra tér s hol fog megállapodni? Mert az
ily helyzetbe jutott emberre nézve már alig van valami
sz-nt! Akkor mi mossuk kezeinket!“

— A „Nordd. Allg. Ztg.“ bécsi levelezője a közös
hadügyminiszteri változást némileg új s — mint a „M.
Politika“ ugy véli — alapos indokkal támogatja: „A
porosz, illetőleg német hadseregben a tábori kar főnöke
igen széles hatáskörrel bir s ezen intézkedés igen szép
gyümölcsöket is hozott, anélkül, hogy emiatt Moltke
gróf és a hadügyminiszter közt surlódások támadtak vol-
na. Már pedig az éstani szabály ezt mondja: ab esse ad
posse valet argumentum s így hasonló szervezet Ausz-
triában is üdvösen működhetik.“

Azt hiszik, hogy ő fölsége ezen szervezetet a po-
rosz mintára már rég életbe akarta léptetni, de Kuhn báró
ezt ellenezte. Ő fölsége a hadsereg újjászervezésével,
melyet Kuhn báró létesített, meg volt ugyan elégedve s
nem akarta őt ezen működésben zavarni; a tábori kar
főnökség évek óta csak ideiglenesen töltetett be s folyton
John báró számára lőn föntartva. Kuhn és John soha
nem voltak hajlandók egymásnak engedményeket tenni.
Midőn az előbbi megtudta, hogy John a tábori kar főnö-
kévé fog kinevezetni, ő fölsége kénytelen volt Kuhn br.
fölmertési kérelmének helyt adni.“

Országgyűlés.

A képviselőház ülése június 26-án.

Elnök: Perczel Béla az ülést megnyitván, bemutatja
Tornamegye fölterjesztését az állam hátralékos követelé-
seinek értékesítése iránt.

Jelenti továbbá, hogy Simonyi Lajos báró meg-
rongált egészsége helyreállításáért végett négy heti szabad-
ságot kér.

A kért szabadságidő megadatik.

Huráczkó

Bobory Károly Missák Zachar baracska lakos (Bármegye) kérvényét nyújtja be, a reá jogtalanul rótt 175 forintnyi illeték fizetésétől kegyes fölmentése iránt.

A beadott kérvények a kérvényi bizottsághoz utasítottak.

Ugron Gábor a honvédelmi miniszterhez intéz kérdést. A honvédség intézménye kedvezene az országnak, melynek fejlődésében megakadályoztatása az egész nemzetre lehangolólag hatna. Azért a következő interpellatiót terjeszti be.

Kérdés. Tekintve a honvédség harcalképessége, vezérlete- és vezényletének lehető fokozását és könnyítését;

tekintve a honvédség fejlesztésére igényelt anyagi eszközök beszerzésének szükségességét.

Kérdem a honvédelmi minisztert: miért nem szervezte a honvédséget hadosztályok és hadtestekbe, és szándékozik-e úgy szervezni, hogy a hadosztály és hadtestbe tagolással egyszerre a hadosztály és hadtesttörzsek is megalkottassanak?

továbbá kérdem: miért nem hajtotta végre az 1868. XL. törvényezikk 56. §-t, mely a katonasági díj kivétele és behajtásáról szóló törvényjavaslat benyújtására utasítja, és szándékozik-e azt benyújtani és oly szerkezetben nyújtani be, hogy az abból befolyandó jövedelem három negyedrészre a 9-es bizottság által a honvédség fűntartására előirányzott fűdözethez csatoltatván, arra fordításra, hogy a honvédség a törvényben előirányzott arányokban fejlesszék?

Domahidy István a pénzügyminiszterhez intéz interpellatiót a jelen adóbehajtási rendszer ellenében. — Ő a mostani kerületi végrehajtók kezéből kiveendőnek tartja a végrehajtást s a közigazgatási közegeknek átadni. — Útal a jelenlegi végrehajtó közegek jellegére és visszaéléseire, a rendszer gyűlöletességére. Nincs kétsége, hogy az alkotmányos érületi pénzügyér ez intézménytől szabadulni óhajt. Ezért a következő interpellatiót nyújtja be:

Interpellatio a pénzügyminiszter urhoz. Tekintve az ország csaknem minden vidékein az adók behajtásával megbízott kerületi végrehajtó közegek eljárása miatt naponként nyilvánuló elégtelenséget és a visszaélések folytán beállott elkeseredettséget;

tekintve, hogy a törvényhozásnak közigazgatástól létrejött elválasztása által a közigazgatási munkakör teljesen kevesbedett;

tekintve a jelen nyomasztó pénzügyviszonyok között azon t-temes állami kiadásokat, melyek a kerületi adóvégrehajtókra évenként fordítottak;

Tekintve, a 9-es bizottságban a t. pénzügyminiszter ur által jelzett azon nézetet, miszerint ezen eljárás mihamarabb gyökeres változtatásokon kell, hogy által menjen;

Es tekintve, hogy ezen minden perczen változtatható, és a változásra igen is megért rendszeren az ország adózó polgárainak megnyugtatójukra, a mai napig gyökeres változtatást jelző intézkedés tudtommal nem történt;

Tisztelettel kérdem a t. pénzügyminiszter urat: van-e szándékában az állami egyenes adók és illeték behajtását a jelenleg működő kerületi adóvégrehajtók mellőzésével a megyei és városi közigazgatási hatóságokat megbízni és ha igen mikor szándékozik akarátát érvényesíteni.

Trefort Ágoston közoktatásügyér benyújtja a közoktatás állásáról szóló évi jelentését s kéri szétosztatni a ház tagjai között.

Következik a napirend: a incompatibilitási törvény tárgyalása.

Hedry Ernő már kinyilatkoztatta volt, hogy e törvényt helyteleníti: miután a hivatalnok legalább is lehet oly független, mint aki pártfegyelem vagy frázisok presioja alatt áll. De ha már a ház elfogadta a hivatalnokok kizárását, akkor következetességben tovább kell menni s ű azon indítványt teszi, hogy mondassék ki, miszerint a képviselő madatuma letelte után egy évig ne lehessen hivatalnok képviselősége után. Elég szerinte, ha kormányváltozás alkalmával a miniszterek és államtitkárok változnak.

Kéri e javaslatát elfogadását.

A ház Hedry javaslatát elveti.

Következik a 3. §., mely így szól:

a) A törvényhatósági és községi tisztviselők és hivatalnokok, oda érve a polgári iskolák tanárait s az elemi és felsőbb népiskolák tanítóit.

b) A szerzetesek tagjai.

Deáky Lajos hivatkozva a külföldi (trienti) és hazai példákra, a papok függőségére: indítványozza, hogy az autonómiával nem bíró egyházak lelkeszei is kizárassanak.

Boltizsár József. Állítja, hogy a papok Magyarországon javára voltak az alkotmányos életnek. Hivatkozik a honalapítás s a török háborúk korszakára s a magyar clerus állandó hazafiságára, alkotmányos érületére. Ő a külföldre hivatkozást nem tartja jogosultnak; még kevésbé, hogy egy eset miatt a clerus összes tagjai kizárassanak. Ő ellenben még a szerzetes rendeket sem zárna ki, mert erre sincsen elég ok; ezek is jó független hazafiak voltak, mint péld. 1848-ban. Felhossa Rónayt és Rómert példákul.

Szilády Aron. Nem akar polemizálni az előtte szólvál: csak Deáky indítványára szoritkozik. Ő hiszi, hogy Deáky igen naiv volt, midőn indítványa elfogadását remélte; mert csak a minapi jelenetek mutatják, hogy erre remény nem lehet. Ő Deáky indítványát egyoldalúnak tartja; ű nem óhajt privilegiumot a protestans papság részére. Nem remél ű e kizárástól semmit, mert ha a papok kizártnak is, marad itt e házban elég védője a papi reakciónak. Ő elfogadna egy oly indítványt, mely kimondaná azt, hogy minden felekezet lelkésze incompatibilis.

Bobory Károly azt hiszi, hogy nem szorul mentségre, miszerint nem prodomo beszél. Ő azt hiszi, hogy a lelkész legjobban ismeri a nép szükségét, óhajait, s azért legjobban is képviselheti azt. Nem tagadja, hogy a kato-

likus papság méltán jöhetett szóba, mert ez csakugyan sok tekintetben nagy kedvezményekben és reményekben részesíthető. A pénzügyminiszter, közoktatásügyér több kegyet osztogathat, mint bármelyik püspök. E helyzet kétségkívül csalétekkül szolgálhat; ilyen különösen a praelatusok kinevezése, még az egyházi címek is alkalmasak a csalétekkül szolgálásra. Így a drávamelléki apátság, tribuniczi püspökség. Ő sem nem tapasztalt pressiót, sem nem tanusított soha (éljenzés.) Tehát a pap megállhat a képviselőházban függetlenül is, ha bir erkölcsi érülettel. Ő is botránynak tartja, hogy a nagy terjedelmű egyház nem bir autonómiával és mások hatalma alatt áll. Azért egy határozati javaslatot nyujt be: „utasítsa a ház a kormányt, hogy a katolikusok autonómiája szervezésére haladéktalanul törvényjavaslatot nyujtson be. (Helyeslés.)

Lukácsy Béla nem akar hivatkozni a magyar clerus, különösen a katolikus a haza védelmében szerzett érdemeire, csak azt kívánja megjegyezni, hogy Prato példája, melyre Deáky hivatkozik, viszonyaink között nem dönt, legjobban tanusítja ezt Bobory, ki a szélsőbalhoz tartozik, s azért püspöke által nemcsak nem üldözöttet, sőt tőle plebániát nyert, s általa az esperesi címmel kitüntettetett.

A magyar főpapság nem oly szűkkeblű, hogy bármínemű pressiótól kellene tartani.

Bobory Károly személyes kérdésben kér szót és figyelmezteti tisztelt collegáját, miszerint rosszul van informálva, mert parochiát nem a püspöktől nyert, esperessé kinevezve nem lett.

Mocsáry Lajos csodálkozik, hogy a vita egészen felekezeti jelleget öltött, vissza kívánja azt terelni.

Azt látja, hogy a ház a tulzás irányát követi, a javaslatnak ezélja függetlenné tenni a képviselőket a kormánytól, azért helyes volt az állambivatalnokok kizárása, és helytelen volna a választott tisztviselők kizárása.

Bizzuk e dolgot a törvényhatóságokra, az illető ismerni fogja kötelességét és le fog mondani.

Az egész szakaszt kihagyatni kéri.

Pólya József nem lehet egy véleményen az előtte szólvál, a függetlenségen kívül a javaslat azt is célozza, hogy egy ember két munkakört ne töltsön be, hogy az illető tisztviselő le fog-e mondani, ez kérdéses, jelenleg is ül a házban alispán és szolgabíró, aki le nem mondott, a substitutio nem segít a bajon, mindenesetre a közigazgatás kárára van, mert az illető vagy itt, vagy ott nem teljesíti kötelességét talán sem itt, sem ott, ű privilegiumot osztani nem akar, s azért a szakasz megtartására szavaz.

Almássy Sándor elfogadja Deáky módosítványát, különben megjegyzni, hogy nem lehet mindenkit kizárni, a ki valamely pressió alatt állt, különben az egész ellenzékét ki kellene zárni.

Tisza Kálmán helytelennek tartja, hogy indok gyánat egyik vagy másik osztály hazafiságára hivatkoznak, ű tehát nem ezért szól a szöveg mellett, hanem azért, mert az ellenérvekben fölhozottak semmi összefüggésben nincsenek a kérdéssel.

Különbségeket a felekezetek között tenni nem lehet, ű kellene tehát zárni valami papot, vagy egyet sem, ű az utóbbit tartja helyesnek, még nem tapasztalta, hogy nyomás gyakoroltatott volna a papságra, ha ez történnék akkor ha szükséges lesz, a ház fog intézkedni.

A törvényhatóságokról szóló törvény már is kizárja a tisztviselőket, mert a substitutiót csak 3 hónapra enged meg, ezután új választást rendel, ű tehát ezen intézkedést is helyesli, ha igaz a mit Pólya mondott azt sajnálja, mert törvényellenes és sajnos, hogy vannak olyanok, a kik a helyzetet kizsákmányolják.

A szerzeteseket ki kellett zárni egy fogadalmok végett mint azért, mert vannak közöttük olyanok a kik irányukat és rendelkezéseiket külföldről kapják.

Madarász József Mocsáryval polemizál, a papokra nézve is kívánatosnak tartaná, hogy magukat ha képviselőkké választattnak helyettesítsék.

Ezután a szakasz elfogadtatott, Bobory határozati javaslatát pedig ki fog nyomtatni s fölötte a ház később fog határozni.

Simonyi Ernő azt hiszi, hogy csak véletlenségből maradt ki azon intézkedés, hogy a főlsház tagjai ne lehessenek képviselők, indítványt nyujt be, mely szerint azok, akik hivatalok vagy állásuknál fogva főlsházi tagok képviselők ne lehessenek.

Horváth Lajos előadó fölemlíti, hogy az eredi javaslatban volt intézkedés, miszerint képviselő egyuttal a főlsházban ne ilhessen, ez azonban mint nem ide tartozó kihagyatott.

Simonyi Ernő. Amit ű akar az más, azt tudja, hogy egyszerre a két házban senki sem fog ülni, ű azonban azt akarja, hogy főispán és püspök ne lehessen képviselő, a születési jognál fogva főlsházi tagsággal bírókról nem szól.

Csanády Sándor azt találja, hogy amit Simonyi akar, már ki van mondva az első szakaszban.

Csernátóy Lajos nem hiszi, hogy ily eset előfordulna, (Főlkiáltások: Horváth Mihály!) ű nem olyan püspök aki a főlsházban ülhet, az azonban helytelen, hogy volt főispán, aki megválasztatta magát mielőtt lekösztönt volna.

Az indítvány elvetették.

A 4-dik pontnál, mely azt rendeli, hogy azon képviselő a kinek díjaira megítélt követelés erejéig kielégítési végrehajtás vezetett, lemondani tartozik.

Lázár Ádám emel szót, és kimutatja, hogy az ily foglalás a törvény ellen van, s csak is a háznak egy titkosülésében hozott megállapodása folytán kapott lábra, ű is volt ily esetben, felebezett és a kir. tábla megszüntette a foglalást, ű attentatumot lát e szakaszban a képviselők függetlenségére ellen s annak kihagyását javasolja.

Ugron Gábor ű volt az a ki e szakaszt az osztályban behozta, védelmezi az intézkedést a ház tekintélye szempontjából, melyet meg kell őrizni.

Mariássy Béla a szakasz ellen nyilatkozik, mely rossz finansialis állapotaink mellett sok zaklatással lehet összekötve, volt eset, hogy hamis váltóért 36,000 frtíg

lefoglalták egy képviselőnek díjait, ezen összeget tehát az új intézkedés szerint ki kellett volna fizetni.

Ezen intézkedést nagyon is föl fogják használni azok a kik valamit keresztül akarnak vinni s a kiknek érdekükben lesz egy pár szavazatot paralyzálni vagy megnyerni.

Mukics Ernő nem fogadja el a szakaszt, melynek csak az lesz az eredménye, hogy a végrehajtást a határidő előtt megszüntetik s azután újra vezetik, úgy az illetők soha nem jönnek ki az executióból a törvényt pedig még is kijátszák.

Schmausz Endre nagy lévvel pártolja a szakaszt.

Csiky Sándor szólni akar de leül.

Kallay Ödön cheveleresque szinézete von a javaslatnak, de veszélyes, a fölhozott argumentumokat olyanoknak nem is tekintheti, nem akarja, hogy a ház avatkozzék a képviselők privat dolgaiba, senkinek semmi köze ahhoz mi történik a képviselő díjaival.

Csiky Sándor újra föláll de ismét leül mire a szavazás következik.

A szakasz 112 szavazattal 97 ellenében el lett fogadva.

Kvassay új szakaszt kíván, mely szerint aki esődbe jut, vagy a választási törvényben fölemlített vétéségek egyikét elköveti képviselő ne lehessen, a szövegvezést függőben kívánja hagyni addig, míg a vál. törvény meg lesz szavazva.

Paczolay elfogadja az elvet de nem a formát, ű nem kíván semmit függőben hagyni, módosítványt nyujt tehát be, mely szerint aki választói jogát elveszti szűnjék meg képviselő lenni.

Károlyi Ede fölkiált: Ez benne van a 7-ik szakaszban. (Tévedés.)

Horváth Lajos előadó Kvassay módosítványát nem fogadhatja el, még inkább Paczolayt, azt hiszi azonban, hogy ezen intézkedés a választási törvénybe váló.

A ház elveti a módosítványokat.

Az 5-ik szakasznál, mely azt rendeli, hogy a ház állandó bizottság által itél a fölött, egyes tagjai esnek-e, és mikor az összeférhetlenség szabályai alá.

Lükő Géza szabályrendelet helyett házszabályt kíván tétetni, a mit a ház elfogad.

A 6. és 7-ik szakasz, mely arról szól, mikor tartozik a képviselő, ha incompatibilitás esetébe jön, nyilatkozni vagy lemondani, változatlanul elfogadtatik.

A 8. szakasznál, mely arról rendelkezik, mikor kell a képviselőnek magát új választásnak alávetni, **Tisza Kálmán** hozzá adni kívánja: „e szabály kiterjed azokra is, kik csak díjas állásból rendes fizetéses hivatalba lépnek át, vagy oly hivatalból, melyből az elmozdítás csak rendszeres feyelmi eljárás által eszközölhető, oly hivatalba jutnak, melytől feyelmi eljárás nélkül elmozdithatik.

A módosítvány elfogadtatik.

A 9-dik szakasz, mely rendeli, hogyha a képviselő összeférhetlenség esetében le nem mond, a ház nyilatkoztatja ki megbízását megszüntnek, elfogadtatik.

A 10-dik szakaszhoz, mely rendeli, hogy aki hivatala után lakbért huz, mint képviselő ilyent nem kaphat.

Csanády Sándor indítványozza, hogy ily képviselők napidijakat se kapjanak.

Remete Géza pártolja a módosítványt.

Móricz Pál aki abban képtelenséget lát, ellenzi.

A ház elveti a módosítványt.

A 11-ik szakasz változatlanul elfogadtatik, a 12-ik szakasznál **Tombor Iván** emel szót, és horvát képviselő társai nevében kinyilatkoztatja, hogy ű azt hitte, miszerint ezen törvény a horvátokra nem kötelező, tegnap azonban az ellenkezőt halotta, s azért kéri a házat e tekintetben határozatilag intézkedni. Ő azt hiszi, hogy a horvát országgyűlés autonóm jogai, sőt a horvát választók jogai is kielégítettének, ha incompatibilitás a horvát képviselőkre is kiterjesztettnek.

Horváth Lajos alaposan megvizsgálja előtteszóló kifogásait és aggodalmait, és ez utóbbiaknak szétosztatására, új szakaszt indítványoz, mely ekként szól:

„a jelen törvény által azon viszony, melyben a horvát-szlavon képviselők saját országgyűléstükhöz és autonóm kormányokhoz állanak nem érintetik.

Trifunácz miután a horvát testvérek aggodalmait szét akarja osztlatni indítványozza, hogy a 12-dik szakasz intézkedése, mely szerint a törvény minden képviselőre kötelező hagyassék ki.

Tisza Kálmán ha nem is lett volna kimondta, hogy a törvény minden képviselőt kötelezi s még is úgy lenne, mert a dolog természetében fekszik, abba hogy a horvátok otthon mit tesznek nem avatkozunk itt azonban minden képviselőnek egyenlő szabály alatt kell állani elfogadja az előadó módosítványát, melyet a ház is elfogad.

Holnap ülés, napirenden, a kérvények tárgyalása, a ma befejezett törvényjavaslat 3-dik olvasása, Nagy György képviselő törvényjavaslatának indokolása, a mentelmi bizottság jelentése Eder István ügyében.

Különfélék.

Budapest, június 26.

(Kinevezések) Király ű fölsége Farkas Zsigmond a körösmegyei törvényszék nyugalmazott elnökét és Horvatics Tamás, a szerémsmegyei törvényszék első osztály ideiglenes ünnökét a báni táblához ünnökökké, a belügyminiszter a vezetése alatti miniszteriumhoz Virágh István egri kir. járásbíróági irnokot hivaltisztté nevezte ki.

— **Tengerészeti kinevezések.** A fumei m. k. tengerészeti hatóság a kereskedelmi tengerészethez a következőket nevezte ki. Hajókapitányokká: Matcovich Illéat, Persch Miklóst, Tichiaz Miklóst, Sodich Ferenczet és Ivancich Márkot. Hajóhadnagyokká pedig: Peselj Józsefet, Visintini Károlyt és Zagabria Jánost.

— **Gr. Andrássy külügyminiszter** a „N. W. A.“ szerint a jövő hó elején, melylyt a Konstantin orosz nagyherceg és a Szent-György rend lovagjai küldöttségének Bécsbe érkezete alkalmából rendezendő katonai ünnepek véget érnek, terebesi jóságára fog menni. — Azt

mondják, a nevezett lap szerint, hogy Andrássy gróf résztvenni szándékozik a hadgyakorlatokban, melyeket a király szeptember hóban Csehországban tartatni fog. Ennél fogva kétesnek látszik, vajjon Milán szerb fejedelem, ki csak július 4-én fogja elhagyni Belgrádot, még Bécsben találandja-e a közös külügyért.

A budapesti honvédegyület temetkezési intézményének iktartói tisztelettel értesítettek, miszerint gyűjtő-íveik átadása véget, ne mint tegnap a lapokban tévesen közölve lett, a pesti hazai első takarékpénztár hivatalába, hanem molnár-utca 11-dik számú házba, és pedig júliushó 1-jéig multhatlanul délutáni 1—3 óra között szíveskedjenek járni. — Az egyület főjegyzője.

Az egyetem újjalakulásának 94-dik emléktünetét f. hó 24-én d. e. az akadémia dísztermében a szokásos díszszel, az egyetem ódon jelvényeinek s a pedlusok középkori öltözékeinek bemutatásával stb. ülték meg. A miniszterek közül Trefort és Pauler voltak jelen, aztán a tanárok, néhány akadémikus és főpapság s az ifjuság. Dr. Kautz Gyula tanár az emlékszóval „Az új kori államról, mint szabadság, kötelesség s munkaszervezet”-ről. Dicsőíté Mária Terézia királynőt; fejtegette az állam történelmi fejlődését, körvonalozta a modern államot s a szabadságot, melylyel kötelesség és felelősség jár. Végül buzdította az ifjúságot, többi közt mondván: nálunk a munka különböző neméinél csak a forma, a keret van megalkotva, melyet az új nemzedéknek kell megtölteni tartalommal. Megélték a pályadíjak örvendős eredményét. A hittani kar négy pályázatán jutalmat nyertek: Dunay Alajos, Balogh Ignác, Zombor József, Scheda Ernő és Toldy János; dícséretet Bernolák László és Michalek János. — A jog- s államtudományi kar első pályakérdése meddő maradt, míg a másodiknál Ráger Lajos jutalmat, Lipsey Ervin dícséretet nyertek. Az orvosi kar hét pályakérdésénél jutalmakat nyertek: Davida Leó (kettőt), Wittmann Samu, Kovalszky Ferencz, Pertik Ottó, Kertész Sándor, Pávay Gábor, Zahariás Simon, Sassi János és Tauffer Vilmos; dícséretet: Hegyi István és Nagy János. A bölcsészeti karnál két kérdés meddő maradt, a többinél pedig Schwandtner Ferencz, Tirling Sándor (kettőt), Lofesányi Alajos, Kardos József, Bodnár György nyertek jutalmakat, Sünger Ferencz pedig dícséretet. Végül bejelenték, hogy Kautz Gyula a régebben szokásos rectori ebéd helyett 2000 forint alapított szegénysorsú ifjak gyámlatására, mely összeg 120 frtmnyi évi kamatját a jog s államtudományi kar fogja kiosztani.

Honvédsapatok összpontosítása. Szeptember hóban az alább elősorolt honvédszázaljak a következő helyeken fognak összpontosítani, és pedig: Velence-Lovashelyben, illetőleg Martonvásár-Vaalban a budapesti 1. a mezőturi 7., a karczagi 44., a jászberényi 50., a félegyházi 2., a gyulai 8., az ógyallai 59., az ipolyi 62., a budapesti 63., a tatai 64., a székesfehérvári 65., a paksi 66., a veszprémi 71., a pápai 72. számú zászlóaljak; továbbá a következő honvéd lovasszázadok: a budapesti 1., a kecskeméti 2., a budapesti 19., a félegyházi 34. és a I/I. és I/V. sz. szörlovégűteg. Összesen 14 zászlóalj, 4 lovasszázad és két itteg. Az összpontosítás szeptember 15-diktől 26-dikáig tart, és ezen idő alatt a csapatok a közös hadseregbeli parancsnokságtól kapják az ügyüitegeket, és pedig 1 lovas- és 2 gyalogűteget. — A brucki táborban aug. 31-kétől szeptember 16-áig összpontosítva lesznek a következő zászlóaljak: a nagyszombati 57., a pozsonyi 60., a nyitrai 73., a mosonyi 63. a soproni 74. és a körmendi 76.; továbbá a köszegi 27. és a magyar óvári 39. sz. lovassz. végül az I/V. sz. szörlovégűteg, összesen 6 zászlóalj, 2 lovasszázad és 1 szörlovégűteg. — Verseczen összpontosítottak a versecz 17., a pancsovai 85. és az orsovai 86. sz. zászlóaljak, a hatszöldi 35. lovasszázad és az I/II. szörlovégűteg. Az összpontosítás szeptember 6-dikától 17-dikéig tart. — Lugoson lesz a hatszöldi 13., a csákovai 16., a lugosi 18. sz. zászlóalj és a csákovai 10. lovasszázad; összpontosítási idő szeptember 11-étől 22-ig. — Aradon szept. 13-dikától 24-éig az aradi 11. és a lippai 16. zászlóalj, az aradi 8. és a gyulai 6. lovasszázad. — Szatmár-Nemetiben szept. 3-ától 24-éig a mármaros-szigeti 33., a nagy-szölösi 34., a nyiregyházi 41., a szatmári 43., a nagy-károlyi 4. sz. zászlóaljak; a nagy-károlyi 13. és a nyiregyházi 15. lovasszázad. — Nagyváradon ugyanez időben a nagyállói 43., a zilahi 45., a debreczeni 46., a nagyvárad 10., zászlóaljak; a nagyvárad 7. és a debreczeni 16. lovasszázadok; végre a 2/I. szörlovégűteg. — Rózsahelyen ugyanakkor a jolsvai 51.-a radványi 53., a rózsahelyi 54. és a tencsényi 56. zászlóaljak. Nagyváradon és Lugoson a honvédsapatok szintén kapják a közös hadseregtől egy-egy ügyüiteget. Egészben összpontosítva lesz 41 zászlóalj 14 lovasszázad és 5 szörlovégűteg.

Beszélygyűjteményt rendezett sajtó alá Jablonkay Géza. E gyűjtemény a külföldi jelesek (a többi közt Pawlow Miklós orosz és Schwarz Mária-Zsófia svéd írók) néhány kiváló beszélyét fogja tartalmazni. A sajtó alatt levő kötet 300—320 oldalterjedelmű. Elfizethetni Jablonkay Géza neve alatt (Temesvár, kormányzati épület, 2 emelet.) Az előfizetési ár: 1 frt.

Rózsá Sándor életmódjára vonatkozólag olvassuk a „Nagyvárad”-ban: „Az egykor oly rettegett rablókirály életmódja a legegyszerűbb. Késő éjjel dél le szalmazsákjára, mely fekhelytül szolgál neki, s jókor reggel már ébren van. A nap legnagyobb részét börtöne ablakánál tölti, mely sűrű postélyzattal van bevonva, úgy hogy az éjnek csak egy-egy föltját látni át rajta. Öltözete rövid szaru gatyából, széles ujjú ingből áll, mely köré nyakánál hosszú vékony fekete nyakkendő van csavarva, ezenkívül egy kopott posztó mellényből, melyről csak itt-ott lóg le még egy-egy megrozsdásodott pityke. Börtöne egyik szegletében fekszik történelmi nevezetességű fekete subája, melyben annak idejében olyan híres zsivány volt s melytől nem akar megválani. Lábán egy pár rongyos csizma — és sulyos vasak vannak. Eledele kenyér és víz. „Nem él egyébből” így mondja. Ami őt magát illeti nem a régi legény többé. A sugár alak megtört s a halvány szemekben alig van még egy szikra a hajdani tüzből. Az öreg rabló folyton betegeskedik s nem is igen soká viszi

már. — Meglátogatni csak a várparancsnok engedélyével lehet, de akkor is öre jelenlétében s beszélni nem szabad hozzá. A látogatók irányában, jöhetnek neki sem szabad szólani, egykedvű, mogorva; ajándékot nem fogad el, a dolmányt kivéve, mit örömmel vesz el — makra pipája iránti tekintetből.

Rövid hírek. Albrecht főherczeg — hir szerint — az orosz czárt, mikor az Németországból hazautazik, Varsóban üdvözölni fogja és azután jelen lesz az orosz őszi hadgyakorlatokon. — Abeles Frigyes, budapesti illetőségű, jelenleg párisi lakos, vezetéknévét „Albani”-ra változtatta. — A londoni kristálypalota építője, Sir Charles Fox 64 éves korában meghalt. — A „Vaterland” című ismeretes ultramontán hírlap szerkesztőségét az a kitüntetés érte, hogy a pápa a legutóbbi ünnepléssége alkalmából áldását küldötte a szerkesztőség összes tagjainak és pedig távirati uton. — Erős felhőszaadások voltak a múlt héten Stajer több helyén, Tirolban és Alsó-Ausztriában, melyek több ember életét is elpusztították. — A gyutús fegyver nem porosz találmány. Az Egyesült-Államok egyik törvényszéke előtt folyó per alkalmával legalább bebizonyították, hogy azt egy Smith nevű angol fűdőző föl, három évvel ezelőtt, hogy az a porosz hadseregnél behozott, sőt arra szabadalmat is nyert. — Turgenjeff Iván a jeles orosz író, egy nagyobb terjedelmű regényen dolgozik. — Rossi Ernő, aki társulatával jelenleg Prágában tartózkodik, az ottani „Concordia”-egylet minapi estélyen művészi nagy tehetségét egy egészen új odaláról mutatta be a közönségnek. Rossi ur ugyanis a jelenlevők nem csekély bámulatára Donizetti „Maria di Rihana”-jából zongora kísérettel előadta a románézet. Hangja nagyterjedelmű bariton, bámulatosan tömör, kellemes csengésű olasz énekiskolára mutat. — Bécsi bankárkörökben nagy sensációt keltett Mallmann Károly bankigazgató öngyilkossága. Mallmann még csak 37 éves volt, előbb a börze segélyével vagyont szerzett, most azonban öngyilkosságának okául hátrahagyott levelében súlyos veszteségeit mondja.

Nemzeti színház. Szombat, június 27. „Mignon.” Opera 3 fölvonásban.

Budai szinkór. Szombat, június 27. „Arany chignon.” Vigjáték 3 fől.

Táviratok.

Berlin, június 25. A Kereskedelmi, közlekedési és számviteli ügyben kiküldött szövetségi bizottságok a pénztörvény 13. szakasza alapján tilalmat indítványoz, mely szerint osztrák és magyar negyedforintosokat fizetésbe sem adni sem elfogadni nem szabad.

Versailles, június 25. A baloldal panaszkodik az alkotmánybizottság lassúsága miatt és a nemzetgyűlésben felvilágosítást fog kérni arra nézve, vajjon Perier jelenléte sürgősen elő fog-e terjesztetni. — A nemzetgyűlés elfogadta a francia-amerikai postai egyezményt. A költségvetési bizottságban Magne erősen föntartja 200 milliónak teljes visszafizetését a bank részére és kijelenti, hogy ebből tárczakérdést fog csinálni.

Róma, június 26. A „Diritto” közlésezi a parlamentáris baloldal programját, melylyel az általános választásoknál be akarja magát mutatni, és politikai közigazgatási és pénzügyi eszméket és reformokat fejteget.

Garcia, június 24. A carlisták három sánczvonalat állítottak Estella védelmére. 5 mértföldnyire e vonalaktól Iturmedi, Mendiri, Lerga és Bewitz tábornokok viszik a parancsnokságot. A Castillotól Puente la Reyna-ig terjedő vonal Dorregaray parancsnoksága alatt áll. A republikánusok helyre állítják a lorivagai hidat.

Közgazdaság.

Budapest, június 26.

A „Haza” életbiztosító-bank tegnap tartotta meg gróf Forgách Antal elnöklété alatt közgyűlését. Föllovasztott az üzleti jelentés, melyre a választmányának megadott a fölmentvény. Az igazgató-tanácsba Áczél Péter, dr. Mandl Pál, Luczenbacher János, Holtscher Fülöp és gróf Vass Samu választották meg. Az üzleti-jelentés érdekesebb adatai ezek:

„Az előbbi évekhöz képest sokkal nagyobb mérvű megsemmisítések megakadályozásában tett fáradozásaink, az illető biztosított felek fizetéseképtelensége által meghiusultak ugyan, — de örömmel tapasztaltuk, hogy a viszonyaikban beállott javulás esetében a kényszerülve elejtett biztosítások ismét életbe léptettek. Törekedtünk másrésztől, hogy egy a központban mint az újja-szervezett képviselőségünkéi okszertit takaréksági rendszer hozassék be, s habár ennek gyümölcsei tényleg csakis a lefolyt év második felében juthattak észrevehetően érvényre, mégis az előbbi évhez képest a kezelési költségek a felénél jóval kevesebbre apadtak.

A rendelkezésünkre álló pénzek kamatozásában is, — azok biztonságát mindig szem előtt tartva — fölötté kedvező eredményt vagyunk képesek fölmutatni, miután a kamatszámra az előbbi évhez képest 35,051 frt 59 kr. több bevételt mutat ki. De másrésztől értékpapírkészletünk sem maradt az általános értéke- és árszintestől megóva, és dacára annak, hogy papírjaink biztos alappal bírnak, jelentékeny árcsökkenést szenvedtek, úgy hogy a nyereség és veszteség számlájára e tekintetből 62,39 forint 59 krajczár veszteséget voltunk kénytelenek bejegyezni.

Épen oly fájdalommal éreztük a fokozódott halandóság következményeit, melynek folytán 1873-ban a haláleseti kárösszegek után 302,148 frt 9 kral terhelteztünk, holott a várt halandósági kockázat csakis 169,612 frt 74 kral rugott, tehát a számlái évet 132,535 frt 34 kral nagyobb összeg sujtotta a vártnál, egy oly tétel, mely maga elégséges lett volna a tavalyi hiány fűdőzésére.

Ezen tények után tehát megelégedéssel jelenthetjük, hogy mérlegünk szigorú összeállítását után a lefolyt évre

veszteség mégsem mutatkozik, sőt hogy az még csekély fölösleggel zároltatott le.

Ezen eredmény, mely a föl sorolt körülmények között felette kedvezőnek mondható, a már említett takaréksági rendszeren és a tőkék gyümölcsözőbb elhelyezésén kívül még különösen abban találja magyarázatát, hogy díjtartalékunk a jelentékeny visszavásárlások és egyéb törlések következtében nem vett annyi szaporítást igénybe, mint az előbbi években, ugyanis a törlések díjtartaléka természetesen kiesvén, a megmaradtak díjtartalékának nagyobbodása, ugyszintén az újonnan belépettek részére félretett összegek csakis a támadt csökkenést pótolták ismét ki.

Ennek dacára azonban díjtartalékunk ezen évben sem fogyott, sőt az, leszámítva már a viszontbiztosítások utáni díjtartalékok is, 8588 frt 68 kral szaporodva, 1,260,431 frt 97 kral növekedett.

Megemlítjük még, hogy ezen díjtartalék ez alkalommal is, mint a megelőző években, egy a magas kormánytól kikért szakértő bizottság által szigoruan megvizsgáltván, — tökéletesen helyesnek találtott, miről önk az idezárt matematikai mérlegünkből meggyőződést szerezhetnek.

Áttérve az üzletvéi eredmény részleteire, van szerencsénk jelenteni, hogy a lefolyt 1873-dik évben hozánk 2024 darab életbiztosítási ajánlat nyujtatott be 2,154,758 forint 77 krajczár, biztosítandó tőkével, ebből kiállított 1651 életbiztosítási kötvény 1,634,250 forint 39 krajczár, biztosított tőkével és 258 tulélesi-csoport-kötvény 240,025 forint, előjegyzett összeggel, összesen 2009 darab kötvény 1,874,375 forint 39 krajczár biztosított tőkével; — ehhez számítva az 1872. év végén érvényben levő 22512 db. kötvényt 19,413,913 frt 80 kr. tőkével, összegül ad 21,288,289 frt 19 kr. — Ezen összegből azonban az évközti előfordult halálozások, visszaváltások és egyéb törlések folytán levonandó 4228 kötvény és 5,339,874 frt 35 kr. tőke, marad 1873. év végén érvényben 20,293 kötvény, melyek által 15,948,414 frt 84 k. tőke van tényleg biztosítva, mely összegek a következő biztosítási nemekre oszlnak, u. m. 13,324,015 frt 84 kr., 8 évjáradéki kötvényre 1559 frt, 4088 tulélesi csoportbeli kötvényre 2,662,849 frt, összesen 20293 db kötvényre 15,948,414 frt 48 kr. biztosított tőkével, illetőleg járadékkal.

Mely adatok szerint tehát a legkedvezőtlenebb körülmények mellett is igen közel 16 millió forint biztosított tőkét vagyunk képesek kimutatni. Miután a nyereség és veszteség-számlák 1194 frt 85 kr. nyereséggel zárolódik, van szerencsénk Önöknek indítványba hozni, hogy az alapszabályok 63. §-a értelmében ezen összegből levonassék 15 százalék jutaléki összeg, vagyis 179 frt 22 kr., (mely jutalékok mi a jelen év ebbeli számlája javára előírjuk,) az egész további maradék ismét az alaptőke javára irassék, miután az alapszabályok 64. §-a értelme szerint a nyereségyrészesültek számára ez évben nyeresemény nem marad. — Meg kell még említenünk, hogy a leszámolás alatt levő „Hajnal” biztosítási társulatnak előnyös megszerzése által a m. kormány jóváhagyásával egy új biztosítási módozatot léptettünk életbe, ugyanis az elhalálozásra alapított csoport-rendszert; miután azonban a nevezett intézettel végleszámlás csakis a jelen évben eszközöltetett, azért ezen üzletágról kimerítően csakis a jelenévi zárszámlánkban fogunk jelentést tehetni.

A magyar északkeleti vasut nem tarthatta meg f. hó 20-ra hirdetett nagygyűlését, mert nem tétetett le a kellő számú részvény. A legközelebbi nagygyűlés ennek folytán július hóra fog egybehivatni.

Magyar borok a londoni nemzetközi borkiállításban. A Londonban megjelenő „The Wine Trade Review” című bor-szaklap a magyar borok kiállításáról a következő érdekes cikket közli: A kiállító országok közt Magyarország borkiállítása igen szép látványt nyujt. Az előttünk már ismert Greger Miksa egészen kívül oly nevet is találunk itt képviselve, melyek kiejtése ránk nézve valóban igen nehéz; többek közt képviselve van itt Ramazatter V. sümegei, badacsonyi és somlyói borkal; továbbá Szarvassy Sándor Budapestről, ki mint borkereskedő és külföldre szállító szerepel, és az arisztokratiának és a nagy közönségnek csinosan kiállított próbáladáscsikát „Presents from the Exhibition” czímen 4 sh. és 6 pence olesó áron ajánl. Itt van továbbá Havas József, szőlőbirtokos a budai Sashegyen, ki kitűnő borkiállítottságát Liebíg Justus, dr. Kletzinsky W. és dr. Molnár elismerő nyilatkozataival és vegyelemzéseivel mutatja be, melyek szerint a Sashegy tulajminősége az o hegyen termelt borknak kiváló gyógyhatást kölcsönöz. Képviselve vannak még itt Abeles Dávid Budapestről, ki a múlt évi bécsi közkiállításban díszermet is nyert; Láposy F. és társa, kik érmelléki boron kívül még több fajta bort állítottak ki, melyek előttünk többé-kevésbé ismeretlenek. Magyarország több bortermő vidéke Spitzer Vilmos budapesti borkereskedő által van képviselve, ki a bortermelőik bizalmát bírván, azok borainak külföldi piacot keres, mely földatában dícséretes buzgalommal jár el.

A dél-orosz aratási kilátások odessai hírek szerint oly kedvezőtlenek, hogy a gabnaárak tetemes emelkedése várható. A kereskedők tartogatják készleteiket, mi a forgalmat rendkívül szük korlátok közé szorítja. Ezzel szemben a moldvai és bessarabiai aratási kilátások a legkedvezőbbek, sőt a román határokon túl oly áldásra számítanak, hogy a száraz nem fogják elbírni a túltelt kalászatokat.

A budapesti gabna- és értéktőzsdéről. Június 27. A gabnaüzletben a forgalom máig lanya, gyenge vételkedv mellett. Az értéktőzsdén ma éppen semmi üzlet sem volt, és csakis egyes kütések jöttek létre. Magyar díjsorsjegyek 89. magyar hite! 156 25, földhitel 92.50, takaréki és hitel 48 50. Valuták lanyhábbak, 20 frankos arany 8.91, cs. arany 5.30, tallér 1.65.

Felelős szerkesztő: Huszár Imre.
Segédszerkesztő: Dr. Kakujay Gyula.

A budapesti áru- és értéktőzsde hivatalos árjegyzései 1874. június 26.

Gabona-árak.		Vámmászánkint		Részvények.		Magy vasuti köles.	
Hang.	font	forint	Befiz.	Adva	Tartva	Adva	Tartva
Buza, bászági ó v. uj	83	6.65	8.80	875	890	500	410.
" " " " "	85	6.90	8.05	200	200	200	150.
" " " " "	87	7.15	7.25	315	320	200	155.
tiszav.	83	6.90	7.00	45	48	500	253.
" " " " "	85	7.15	7.25	30	33	200	255.
" " " " "	87	7.15	7.25	140	145	500	495.
pestm.	83	6.85	6.95	268	267	200	500.
" " " " "	85	7.10	7.25	85	88	200	500.
" " " " "	87	7.10	7.25	59	60	200	500.
fehért.	83	6.95	7.05	27	27.25	100	105.
" " " " "	85	7.20	7.30	31	31.25	200	106.
" " " " "	87	7.20	7.30	156	156.25	200	106.
bácskai	83	6.85	6.95	72	73	500	106.
" " " " "	85	7.10	7.25	62.50	62.75	200	106.
" " " " "	87	7.10	7.25	70	70	200	106.
Rozs . . . 80 fnt után	83	6.85	6.95	48	49	85.25	85.50
Arpa, maláta. 72 " " "	85	7.15	7.25	30	31	77.50	78
abráknak 60 " " "	87	7.15	7.25	52.50	53	86	86.50
Zab 72 " " "	83	2.82	2.85	174	175	84	84.50
Tengeri, bászági, mérője	85	4.35	4.40	740	745	84.50	84.75
másnémet " " "	87	4.30	4.35	395	400	83	84
Köles " " "	83	4.30	4.35	57	58	185	185
Repcse, fekete " " "	85	4.30	4.35	46	48	5.31	5.33
bánáti " " "	87	4.30	4.35	73	74	8.93	8.95
" " " " "	83	4.30	4.35	2260	2270	105.75	106
" " " " "	85	4.30	4.35	149.50	150	111.50	112
" " " " "	87	4.30	4.35	43.50	45	44	44.25

HIRDETÉSEK.

Francia modor után készült **férfi-íngek**, fehér és színes, vászon, chiffon, fél vászon, angol, oxford- és flanell-szövetekből.

Kész íngekben csakis **fehér chiffon-szövetből** szolgálhatok, minden másnémet mérték után készült.

Angol vászon és francia chiffon (cambrig) **gallér és kézelő.**

Vászon chiffon és batiszt **íng-mell** (devents) himzéssel vagy szegélyvel.

Francia batiszt, vászon és selyem **zsebbeli** fehér vagy színezett szegélyvel.

Fél és egész **férfi-harisnya** fil d'Eccos, gyapot-, selyem- és gyapjuból, legújabb minták- és kitűnő minőségben.

Nagy választás **vadászharisnyákban.**

Vászon és chiffon **lábravaló.**

Fil d'Eccos, selyem báli és gyapju **női harisnya** minden szín- és mintákban.

Legújabb angol és francia divatu **kalapok.** Uti- és vadászó-kalap. Merino és selyem claque (báli hengerkalap.) Nyári szalma- és szövet-kalap.

MÜLLER F. A.

(ezelőtt Alter és Kiss)
gazdagon felszerelt

férfi-divatárúk tára

BUDAPESTEN:
váci- és régi posta-utca sarkán, Szentkirályi-féle házban,
ajánlja a közelgő tavaszi és nyári idényre dús választéku **férfi-divat-czikkeit.**

Kitűnő szabász vezénylete alatt álló férfi-szabóság.

Mindennemű szilárdhitelű gyárakból vásárolt angol és francia kelmék.

Vidéki megrendelések
utánvét melletti pontos teljesítésére különös gond fordítatik; a t. vidéki megrendelők kéretnek a kívánt cikkeknek megközelítő árát meghatározni.

Minták készséggel bérmentve küldetnek.

Nagy választás uti- és vadász-**sapkákban** minden idényre, válogatott formákban.

Nyári idényre vászon és selyem foulard **férfi-napernyő.**

Ang. 8, 12 és 16 águ **esernyők.**

Nagy választéku **sétabotok.**

Gyári raktár mindennemű angol, francia és prágai **kesztyűk-ből**, ugymint: 1 és 2 gombos férfi prágai kesztyű, valódi jovin, ang. dogskin és ang. cheyrette kesztyű; posztó, zerge- és szarvas-bőr vadász- és hajtókesztyű, ezérna, selyem és nyári mosbőr-kesztyű.

2, 3 és több gombu prágai **női kesztyűk**, selyem fillet- és pluss-kesztyű, női lovagló (stulp) és mosbőr-kesztyű.

Dús választás mindennemű férfi és női **nyakkendők** legújabb mintákban, nyári idényre különösen ajánlható mosó foulard nyakkendők 50 különböző mintákban. Továbbá angol echarpok és külső cachener kendők nagy választásban.

Angol és francia **illatszerek és szappanyok.** Valódi Ess-Bouquet, valódi Eau de Cologne. Mindennemű haj-, fog- és körmekefék.

Már július 1-én

lesz a bécsi községi kölcson-jutalék-sorsjegyek, ugynevezett **bécsi sorsjegyek első huzása,**
melyek főnyereménye **200,000** frt.

Alulirt váltóirodának van szerződése t. cz. magánverőit és üzletharaitat főnyerességtől uj kibocsátású sorsjegyekre és azon előnyökre, melyekben ezen sorsjegyek tirtokosai részesülnek, figyelemesteti:

- 1) Ezen sorsjegyek, mint melyekért Bécs községe kezeskedik, kétségtelenül legbiztosabbak.
- 2) Évenként 4 huzásuk lévén 200,000, 200,000, 200,000, 200,000, 50,000, 30,000 frtos stb. főnyereményekkel, tehát mindezen hasonló sorsjegyekkel egyenlők.
- 3) Minden sorsjegynek legalább 13 frtot nyernie kell, mely legcsekélyebb nyereség azonban a következő években 200 forintig emelkedik.
- 4) Ezen sorsjegyek, melyek ma körülbelül 101 en állnak, más hasonló sorsjegyekkel összehasonlítva — melyekből megközelítőleg szintoly mennyiség maradt még fenn — rendkívül olcsók és föltehető, hogy ezen sorsjegyek árkelote, ha a kinalkozó előnyök kellő figyelemben részesülnek, jelentékenyen felszöknek.

Alulirt váltóiroda a főnyerességek körülményeknél fogva ezen sorsjegyek megvételét különösen ajánlandónak véli, megjegyezvén, hogy nagyobb illet megkötése által oly helyzedben van, ezen sorsjegyeket eredetiben szorosan a napi árfolyam szerint, még pedig ma 101 forinton alhatni; adja azokat továbbá részletfizetésre is, és pedig

15 frt felpénz, és a maradékösszegnek 10-havi 10 frtos részletben leendő lefizetése mellett, s az illető résztvevők már az első huzással is játszanak az egész 200,000 frtos nyereség eshetőségére.

Igérvények a július 1-i huzásra, főnyeremény **200,000** forint, 3 frton bélyeggel együtt.

Vidéki megrendeléseknél a pénzösszeg szives bekuldése és 25 kr. melléklése kéretik, a huzás-lajstrom annak idején való megküldésé. Megrendelések az egész összeg utánvétele mellett nem teljesíthetők.

A cs. k. szab. bécsi kereskedelmi bank váltóirodája.
ezelőtt **Sothen C. János.** Graben 13.